

JULIAN MARCHLEWSKI

PISMA WYBRANE

TOM II

· KSIĄŻKA i WIEDZA ·

WARSZAWA 1956

WYDZIAŁ HISTORII PARTII KC PZPR

JULIAN MARCHLEWSKI

PISMA WYBRANE

W DWÓCH TOMACH

• KSIĄŻKA I WIEDZA •

WARSZAWA 1956

SPIS RZECZY

	Str.
PRZEDMOWA	V
<i>Część I (1893—1903)</i>	
LIST REDAKCJI „SPRAWY ROBOTNICZEJ“ DO ORGANIZACJI KRAJO- WEJ SDKP	3
LIST DO „STACHA“	8
LIST OTWARTY DO MOICH MOCODAWCÓW Z ŁODZI I WARSZAWY	10
ZWIĄZKI FACHOWE	14
CO NAM JUŻ DAŁO ŚWIĘTO MAJOWE?	21
DNIA 4 SIERPNI BR. UMARŁ W WARSZAWIE JAN LEDER	25
ZDOBYCZE ŚWIĘTA MAJOWEGO	31
SPRAWA POLSKA W PRUSKIM LANDTAGU	35
RENTA GRUNTOWA I NĘDZA MIESZKANIOWA	40
NORMALNY DZIEŃ ROBOCZY W ROSJI	45
NIECH SIĘ STANIE SPRAWIEDLIWOŚĆ I ŚWIATŁO!	49
DYPLOMACI A POKÓJ MIĘDZY NARODAMI	53
KONKURENCJA AMERYKAŃSKA NA RYNKU PRZEMYSŁOWYM (frag- ment)	58
MŁOT NIEMIECKI	64
SYNDYKAT WĘGŁOWY NADRENSKO-WESTFALSKI	70—85
I.	70
II.	74
III.	81
NAGONKA ANTYPOLSKA	86
DUCHOWIENSTWO KATOLICKIE W SŁUŻBIE ANTYPOLSKIEJ POLITYKI PRUS	91
STOSUNKI EKONOMICZNE W STANACH ZJEDNOCZONYCH (fragmenty)	94—103
I. Produkcja Stanów Zjednoczonych	94
II. Trusty	97
JEGO EMINENCJA KS. ARCYBISKUP POPIEL PRZECIW SOCJALISTOM	104
PRZESILENIE EKONOMICZNE I SYTUACJA POLITYCZNA W ROSJI	112
TEORIA O PRZESILENIACH WOBEC FAKTÓW (fragmenty)	120—134

	Str.
I.	120
II.	123
III.	126
IV.	131
Z RYNKU MIĘDZYNARODOWEGO (fragment)	135
KOLEJ BAGDADZKA	139
Część II (1904—1907)	
	143
IMPERIALIZM ROSYJSKI (fragmenty)	145—155
I.	145
II.	146
NAGONKA ANTYPOLSKA A STATYSTYKA	156
REWOLUCJA W POLSCE	163
DYKTATURA KATA	168
WALKA NA BARYKADACH	171
POCHÓD REWOLUCJI (fragmenty)	176
GNIEZNO	180
JAK I O CO WALCZYĆ?	185—226
Wstęp	187
1. O co walczy klasa robotnicza?	188
2. Walka ekonomiczna	190
3. Walka polityczna	191
4. Walka o wyzwolenie klasy robotniczej w państwie rosyjskim	197
5. Jak klasa robotnicza dotąd walczyła przeciw caratowi i co na tym zyskała?	206
6. Wojna rosyjsko-japońska a walka z caratem	216
7. Żądania klasy robotniczej	222
STUDENCI ROSYJSCY A REWOLUCJA	227
NA WIEŚ, TOWARZYSZE!	230
LIST Z WARSZAWY	235
DUMA CARSKA I BEZPRAWIE WYBORCZE	239
MIĘDZYNARODOWA SOLIDARNOŚĆ PROLETARIATU	264
SOCJALDEMOKRACJA A DUMA	271
NASZE STRONNICTWA BURZUAZYJNE A DUMA	277
BEZSILNOŚĆ DUMY	283
ŻYTO SYPIE! OSTATNI JUŻ CZAS!	287
KONFERENCJA AGITATORÓW WIEJSKICH	291
WYBORY W NIEMCZECH	295
POWSZECHNY ZJAZD ROBOTNICZY	301
WYTRWAĆ!	307
Część III (1908—1913)	
	313
GWAŁTY PRUSKIE	315
RZĄD PRUSKI I POLITYKA WYNARADAWIANIA	324

	Str.
DZIESIĘC LAT REWIZJONIZMU	333
W OBRONIE	343
POLSKIE PROGRAMY BURŻUAZYJNE W KWESTII ROLNEJ	347
WOLA WALKI	367
„REFORMA“ ROLNA RZĄDU KONTREWOLUCYJNEGO	371
WÓDZ SOCJALISTÓW-REWOLUCJONISTÓW PROWOKATOREM	375
NARODOWA DEMOKRACJA W KŁOPOCIE	378
KOŁO POLSKIE WOBEC BUDŻETU	382
WILHELM WOLFF	388
PO ZNIESIENIU STANU WOJENNEGO W ŁODZI	392
CZY SOCJALDEMOKRACI MOGĄ GŁOSOWAĆ ZA BUDŻETEM?	396
GORZAŁKA A PATRIOTYZM KOŁA POLSKIEGO W BERLINIE	401
PRZEMÓWIENIE WSTĘPNE NA VI ZJEŹDZIE SDKPiL	410
PRZEMÓWIENIE KOŃCOWE NA VI ZJEŹDZIE SDKPiL	412
ŚWIĘTO MAJOWE MŁODZIEŻY	414
USTAWODAWSTWO PRACY NA FORUM MIĘDZYNARODÓWKI	417
WYLUDNIENIE WSI I ZADANIA SOCJALDEMOKRACJI	421
NIEPOROZUMIENIE	426
SYTUACJA POLITYCZNA W ROSJI	437
Z PRZESZŁOŚCI PAULINÓW CZĘSTOCHOWSKICH	441
OBIEŻYSASI	446
O NĘDZY GORNOŚLĄSKIEJ	453
ŚWIĘTO MAJOWE	459
ZMORA WOJNY EUROPEJSKIEJ	464
IMPERIALIZM CZY SOCJALIZM?	471—494
1. Przemiany gospodarcze i społeczne	471
2. Polityka gospodarcza imperializmu	474
3. Ekspansja kapitalistyczna	476
4. Ideał imperializmu	478
5. Imperialistyczna polityka przemocy	480
6. Anglia a Niemcy	483
7. Imperializm a polityka wewnętrzna	485
8. Wzrost sprzeczności między kapitałem a pracą	488
9. Walka z niebezpieczeństwem wojny	489
10. Walka o władzę	493
SYTUACJA NA PÓLWYPIE BAŁKAŃSKIM A WIELKIE MOCARSTWA (fragment)	495
O POLAKACH	499
PRZYGNIATAJĄCY CIĘŻAR	503
DOSTAWCY NARZĘDZI ZAGŁADY A OPINIA PUBLICZNA	509
ŁÓDŹ	515
DOKUMENT HAŃBY NIEMIEC	519
O HAŃBIE CARA	522
ATAK NA PRAWO ZRZESZANIA SIĘ	525
POLITYCZNE ZNACZENIE PROCESU KIJOWSKIEGO	529

	Str.
ANTYSEMITYZM A ROBOTNICY (fragmenty)	535—564
Rozdział 4. Antysemityzm polski	537
Rozdział 5. Walki klasowe i prądy społeczne wśród Żydów w Królestwie Polskim	549
Rozdział 7. Klasa robotnicza a kwestia żydowska	558
DO BLOCHA	565
Część IV (1914—1917)	
„JAK KOZACY NA ULICACH PETERSBURGA!” NAUKA Z ZABERN (fragment)	569
NAGONKA WOJENNA	572
NAGONKA ANTYPOLSKA A PROLETARIAT	576
WYŚCIG ZBROJEN BEZ KÓNCA	580
KATASTROFA PRZY UJŚCIU RZEKI ŚW. WAWRZYŃCA A MORALNOŚĆ KAPITALISTYCZNA	584
PRZYMIERZA	588
OSTATNIA WOJNA	592
SOCJALDEMOKRACJA A WOJNA	595
GATUNEK MAŁP	600
NA MANOWCACH	604
WSPOMNIENIE HISTORYCZNE	608
STUDIUM HISTORYCZNE	611
ZYSKI WOJENNE	614
KTO PŁACI KOSZTY WOJNY?	618
WOJNA PODWODNA, PRAWO MIĘDZYNARODOWE I LUDOBÓJSTWO	630
NIEMCY — WIĘZIENIE KATORŻNICZE	633
TANŹCIE NIEMCY, TANŹCIE POLACY...	643
GŁÓD	648
Część V (1918—1925)	
KOMUNIŚCI A WIEJSKI LUD ROBOCZY	655—668
I. Czego chcą komuniści?	655
II. Czy komuniści chcą dzielić ziemię?	657
III. Komuniści chcą folwarki oddać robotnikom wiejskim, bezrolnym i małorolnym	658
IV. Jak sobie wyobrazić gospodarkę społeczną na folwarkach?	659
V. Korzyści z gospodarki gromadzkiej i państwowej	662
VI. Socjalizm a włościanie	664
VII. Jaką drogą lud roboczy może zaprowadzić nowy ład?	666
SYSTEM RAD	669—682
Przedmowa	671
System Rad	672
CO TO JEST BOLSZEWIZM?	683—702
Partia bolszewików	685

	Str.
Zwycięstwo robotników rosyjskich nad burżuazją	686
Początki nowego ustroju	688
Program bolszewików	690
Rząd radziecki	692
Rozwiązanie kwestii rolnej	694
Przemysł	695
Zaopatrzenie w żywność i drożyzna	697
Biały i czerwony terror	699
Reformy społeczne	700
Bolszewicy a rewolucja światowa	701
OSWIATA A WYTWÓRCZOŚĆ W SPOŁECZEŃSTWIE KOMUNISTYCZNYM	703
SPRAWA ROLNA WOBEC REWOLUCJI POWSZECHNEJ	707—721
Sprawa rolna wobec rewolucji powszechnej	709
Układ własności i gospodarki rolnej w krajach europejskich	712
Kraje z przewagą małorolności	717
NIEMCY A REWOLUCJA ŚWIATOWA	723—734
Upadek imperialistycznych Niemiec	725
Zdrada socjaldemokratów wobec narodu	726
Walka o socjalizm	727
Pokój	729
Ruina gospodarcza	731
Droga do wyzwolenia	733
CHWILA PRZEŁOMU	735
W WIĘZIENIACH POLSKICH KATUJĄ NIEWIASTY	738
ROSJA PROLETARIACKA A POLSKA BURŻUAZYJNA	743—786
1. Początek nowego państwa polskiego	745
2. Krętaćta dyplomatyczne rządu polskiego	748
3. Sprawa białorusko-litewska	749
4. Wymordowanie misji Czerwonego Krzyża przez żandarmów polskich	751
5. Wysłanie delegata rządu polskiego do Moskwy	752
6. Nowe usiłowania porozumienia ze strony Rosji Sowieckiej	754
7. Facecje p. Stanisława Patka	758
8. Nowy okres wojny. Wyprawa pana Piłsudskiego na Kijów i kontrofensywa Armii Czerwonej na Warszawę	760
9. Znaczenie społeczne i polityczne wojny polsko-rosyjskiej	763
10. Pertraktacje pokojowe i pokój przedwstępny	781
TEKST PRZEMÓWIENIA WYGŁOSZONEGO (PRAWDOPODOBNIIE) NA III KONGRESIE MIĘDZYNARODÓWKI	787
STRAJK ROLNY W POZNAŃSKIM	789
RUCH REWOLUCYJNY W NIEMCZECH I W POLSCE (fragmenty)	793
SKOROWIDZ WAŻNIEJSZYCH NAZWISK	805